

Asia: VN/30447/2024

Selvitys julkisoikeudellisten ympäristövastuiden asemasta konkurssitilanteissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit aiheesta Johdanto (1 luku):

-

2. Kommentit aiheesta Keskeiset käsitteet (2 luku):

-

3. Kommentit aiheesta Nykytilanne Suomessa (3 luku):

-

4. Kommentit aiheesta Oikeustila vertailumaissa (4 luku) ja Maakatsaukset (liitteet):

-

5. Kommentit aiheesta Vaihtoehtoiset sääntelymallit ja niiden arviointi (5 luku):

-

5.1 Raportissa on tunnistettu relevantit vaihtoehtoiset sääntelymallit ja malleja on arvioitu asianmukaisin kriteerein.

Jokseenkin samaa mieltä

Perustele kantasi (5.1):

-

5.2 Pidän kannatettavana sitä, että julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla (valitse yksi):

Täysin samaa mieltä

Perustele kantasi (5.2):

WWF tukee selvityksessä esitetyn tavoin, että konkurssipesän julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta säädettäisiin lailla. Nykytilanne, jossa kyseisestä vastuusta ei ole lainkaan säännöksiä konkurssilaissa eikä sääntely ole kattavaa ympäristölainsäädännössä, aiheuttaa merkittäviä tulkinnanvaraisuuksia sen suhteen, mikä konkurssipesän julkisoikeudellisen ympäristövastuun laajuus on tai onko sitä ylipäättään olemassa. WWF katsoo, ettei näin perustavanlaatuisia tulkinnanvaraisuuksia ole mahdollista ratkaista ilman lain tasoista sääntelyä.

WWF:n näkemyksen mukaan säätämällä konkurssipesän julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta täsmällisesti ja kattavasti lain tasolla ei ainoastaan suojelisi yleistä ympäristöetua, vaan sääntely lisäisi myös oikeusvarmuutta, mikä puolestaan hyödyttäisi kaikkia konkurssimenettelyn osapuolia

5.3 Jos julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla, sääntelyratkaisun pohjaksi tulisi valita (valitse yksi):

Konkurssipesän laaja toimimisvelvollisuus

Perustele kantasi (5.3):

WWF katsoo, että julkisoikeudellista ympäristövastuuta konkurssitilanteissa koskevaa sääntelyä tulisi kehittää selvityksessä esitetyn konkurssipesän laajan toimimisvelvollisuuden pohjalta. Tämä tarkoittaisi, että konkurssipesällä olisi velvollisuus noudattaa kaikkia ympäristölupiin ja lainsäädäntöön perustuvia toimimisvelvoitteita sekä vastata niistä aiheutuvista kustannuksista. Vasta näiden velvoitteiden täyttämisen jälkeen jako-osuuksia voitaisiin maksaa velkojille.

WWF pitää tällaista sääntelyratkaisua perusteltuna ympäristöperusoikeuden ja aiheuttamisperiaatteen toteutumisen näkökulmasta. Mikäli konkurssipesällä on varoja, ympäristövastuun toteutumisen ja siitä aiheutuvien kustannusten ei tule jäädä toissijaisten vastuutahojen, kuten julkishallinnon, vastuulle. WWF katsoo, ettei konkurssivelkojien aseman tule voida parantua ympäristön ja ympäristövastuun toteutumisen kustannuksella. Ympäristövastuun asianmukainen toteutuminen turvaa tärkeää yleistä etua – ympäristöä, josta vastuu perustuslain mukaisesti kuuluu kaikille. WWF:n näkemyksen mukaan tällaisen merkittävän yleisen edun turvaamisesta aiheutuvien kustannusten tulee nauttia etusijaa velkojien saataviin nähden

5.4 Jos sääntelyratkaisun pohjaksi valittaisiin konkurssipesän rajoitettu toimimisvelvollisuus, miten/millä perusteilla konkurssipesän toimimisvelvollisuus ja sen rajoitukset tulisi määritellä?

WWF ei kannata rajoitettuun toimimisvelvollisuuteen perustuvaa sääntelyä. Mikäli sääntelyä kehitettäisiin rajoitetun toimimisvelvollisuuden pohjalta, kuten selvityksessä on esitetty, vaarana olisi, että vastuunrajauksiin liittyvät tulkinta- ja soveltamishaasteet sekä mahdolliset sääntelyaukot hankaloittaisivat ja viivästyttäisivät sekä konkurssipesän selvittämistä että ympäristövastuun toimeenpanoa. Rajoitettuun toimimisvelvollisuuteen perustuva sääntely voisi siten vaarantaa sekä ympäristön että konkurssivelkojien edun.

5.5 Jos julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla, omaisuudesta luopuminen voisi olla osa toimivaa sääntelyratkaisua (valitse yksi):

Täysin eri mieltä

Perustele kantasi (5.5):

-

6. Kommentit aiheesta Tulokset ja suositukset (6 luku):

-

6.1 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Tiedon seuranta ja koonti:

-

6.2 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Julkisselvitysmenettelyn kehittäminen:

-

6.3 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Pesänhoitajan aseman kehittäminen:

-

6.4 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Legaalipanttioikeuksien kehittäminen ja yritys kiinnitysten hyödyntäminen:

-

7. Yleiset ja/tai muut kuin yllä oleviin kohtiin sopivat kommentit raportista:

WWF pitää laajaan toimivelvollisuuden ottamista sääntelyratkaisun pohjaksi tärkeänä myös sen vuoksi, että selvityksen mukaan kyseinen malli tarjoaa parhaan mahdollisuuden ohjata taloudellista toimintaa ympäristön kannalta kestävämpään suuntaan. Malli kannustaisi toiminnanharjoittajan velkojia varautumaan mahdollisiin riskeihin esimerkiksi lainaehtojen ja vakuuksien avulla, mikä puolestaan motivoisi yrityksiä vähentämään ympäristöriskejä ja kehittämään liiketoimintaansa kestävämmäksi kustannusten hallitsemiseksi. Näin laajaan toimimisvelvollisuuteen perustuvalla sääntelymallilla olisi myös ympäristönsuojelun kannalta merkittävä ennaltaehkäisevä funktio.

Ojanen Raija
WWF Suomi